

Näringsdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Informell videokonferens mellan jordbruks- och fiskeministrarna den 29 juni 2020

Kommenterad dagordning

1. Meddelande "Mot ett mer hållbart fiske i EU: lägesbeskrivning och vägledning inför 2021"

- *Presentation av kommissionen och diskussion*

Ansvarigt statsråd: Jennie Nilsson

Förslagets innehåll:

Kommissionen presenterar varje år ett meddelande avseende lägesbeskrivning vad gäller genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken samt principer inför nästa års fiskemöjligheter. I meddelandet redogör kommissionen för det arbetssätt och de principer kommissionen avser tillämpa i de kommande förordningsförslagen om totalt tillåtna fångstmängder och kvoter för 2021. I meddelandet redogör kommissionen också för måluppfyllnaden samt det fortsatta genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken bl.a. avseende flottornas ekonomi, maximal hållbar avkastning samt landningsskyldigheten.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer. Vad gäller fiskemöjligheter anser regeringen således att det är angeläget att nå målsättningen om beståndsstorlek över den nivå som kan ge maximalt

hållbar avkastning, att reformens mål om landningsskyldighet möjliggörs och att den vetenskapliga rådgivningen utgör grunden för besluten. Mot denna bakgrund är regeringen generellt positiv till meddelandet som dels redogör för måluppfyllnaden av den gemensamma fiskeripolitiken, dels bidrar till en ökad transparens och framförhållning avseende kommande förordningsförslag om fiskemöjligheter för 2021.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

Fortsatt behandling av ärendet: Meddelandet kommer att ligga till grund för höstens förordningsförslag avseende fiskemöjligheter för 2021.

Faktabromemoria: -

Övriga frågor

2. a) Nuvarande lagstiftningsförslag (jordbruk)

- *Information från ordförandeskapet*

Reformpaketet för den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) efter 2020

Ansvarigt statsråd: Jennie Nilsson

Förslagets innehåll:

Kommissionens lagstiftningsförslag om reform av den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) efter 2020 presenterades den 1 juni 2018. Det kroatiska ordförandeskapet förväntas vid rådsmötet presentera en framstegsrapport över hur förhandlingarna om reformpaketet har fortlöpt under våren.

Ordförandeskapet har fokuserat på de utestående frågorna inom miljö och klimat och den nya genomförandemodellen. Utbrottet av covid-19 har dock begränsat möjligheten att göra stora framsteg. Det återstår fortfarande tekniska frågor om den nya genomförandemodellen.

Den nya genomförandemodellen för genomförande av jordbrukspolitiken

Det kvarstår arbete på teknisk nivå för att utveckla det förslag till förvaltningsmodell som kommissionen föreslagit. Det handlar bland annat om utformning och val av indikatorer, vilken data som ska användas samt på

vilket sätt indikatorerna ska beräknas. Det handlar även om hur medlemsländerna ska planera sina åtgärder och sätta mål för när i tiden åtgärderna ska genomföras.

Vårens diskussioner har bland annat kretsat kring enhetsbeloppen för stöd som inte är areal- och djurbaserade med syfte att undvika onödig administrativ börda för medlemsstaterna.

Miljö- och klimatåtgärder i CAP och grundvillkor för att erhålla stöd (den gröna arkitekturen)

Under våren har ordförandeskapet fortsatt diskussionerna om det finska ordförandeskapets kompromissförslag som skulle innebära att en procentandel av hela den nationella strategiska planen öronmärks för miljö- och klimatrelaterade åtgärder (istället för 30 % av landsbygdsprogrammet och pelare 2). Ordförandeskapet har konstaterat att det inte finns förutsättningar för att göra en sådan förändring eftersom medlemsstaterna är alltför splittrade i sin syn på utformningen.

Andra åtgärder i strategisk plan

Flertalet medlemsstater är kritiska till ett obligatoriskt takbelopp för stöden och anser samtidigt att om takbelopp blir obligatoriskt ska stöd till unga och till ”eco schemes” undantas.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Frågan var senast föremål för information i miljö- och jordbruksutskottet den 12 december 2019 och för samråd med EU-nämnden den 13 december 2019.

Fortsatt behandling av ärendet: Det finns en osäkerhet kring den fortsatta förhandlingen eftersom den är beroende av förhandlingarna om EU:s fleråriga budgetram och Europaparlamentets behandling av förslaget.

En slutlig överenskommelse mellan Europaparlamentet och rådet bedöms kunna ske tidigast när en överenskommelse nåtts om EU:s fleråriga budgetram för perioden 2021-2027.

Faktapromemoria: FaktaPM 2017/18:FPM 140.

b) Nuvarande lagstiftningsförslag (fiske)

- *Information från ordförandeskapet*

Förordning om Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF)

Ansvarigt statsråd: Jennie Nilsson

Förslagets innehåll:

Den 12 juni 2018 lade kommissionen fram ett förslag om en förordning om Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) som kommer att ersätta nuvarande EHFF från och med 2021. Förslaget innebär att EHFF får finansiera olika åtgärder för genomförande av EU:s gemensamma fiskeripolitik (GFP) och EU:s integrerade havspolitik. Bland de åtgärder som kan finansieras av EHFF finns vissa typer av stöd som kan ha höjandeffekt på fiskekapacitet eller kan göra att kapaciteten bibehålls på nivåer som inte är anpassade till beståndssituationen. Dessa stöd avser förvärv av fiskefartyg, motorbyte, tillfälligt och permanent upphörande med fiskeverksamhet. Ökad kapacitet kan leda till överfiske och är anledningen till att Sverige länge haft principiella invändningar mot dessa stöd och haft en mycket restriktiv inställning under förhandlingarna.

Förslaget har behandlats både i Europaparlamentet och i rådet. Den 4 april 2019 antog Europaparlamentet sin ståndpunkt. Rådet nådde två olika överenskommelser den 18 juni respektive 15 oktober 2019 som resulterade i två partiella allmänna inriktningar som ligger till grund för kommande förhandlingar med Europaparlamentet. Sverige röstade emot den allmänna inriktningen från 18 juni 2019 då Sverige anser bl.a. att den resulterade i ökade stödmöjligheter för kapacitetshöjande åtgärder och går därmed i motsatt riktning i förhållande till GFP:s målsättningar.

Förhandlingarna med Europaparlamentet har varit indelade i två block varav block 1 huvudsakligen innehåller bestämmelser om uppföljning och programmering och block 2 avser bl.a. stöd för fiskeflottan. Sedan november 2019 har fyra trepartssamtal ägt rum och fram till den sista trepartssamtalet den 12 juni var det främst block 1 som avhandlades. När det gäller åtgärder för fiskeflottan har ordförandeskapet bl.a. föreslagit flexibilitet att tillmötesgå Europaparlamentets förslag i de delar som avser ytterligare uppluckring av villkor som syftar till att hindra ökad kapacitet och som avser finansiering av förnyelse av fiskeflotta i de yttersta randområdena.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Frågan var uppe för information i Miljö- och jordbruksutskottet den 14 juni 2018, den 13 juni 2019 och 10 oktober 2019. Samråd med EU-nämnden den 15 juni 2018, den 14 juni 2019 och 11 oktober 2019.

Fortsatt behandling av ärendet: Trepårtssamtalen förväntas fortsätta under det tyska ordförandeskapet.

Faktapromemoria: FaktaPM2017/18:FPM157

Kontrollförordningen

Ansvarigt statsråd: Jennie Nilsson

Förslagets innehåll:

Kommissionen presenterade den 30 maj 2018 ett förslag till reviderad kontrollförordning.

Förslaget syftar till att överbrygga de luckor som finns i dag i förhållande till grundförordningen för den gemensamma fiskeripolitiken (GFP) och att anpassa kontrollregelverket till Lissabonfördraget samt att förbättra efterlevnaden av GFP:s regler. Förslaget är menat att bidra till effektivare kontrollåtgärder, en förbättrad efterlevnadskultur och verkställighet och att det ställs lika villkor för fiskets aktörer. Ordförandeskapet presenterade den 18 februari 2020 ett förslag till kompromiss. Förslaget har reviderats ett antal omgångar efter skriftliga kommentarer från medlemsländerna. Den 2 juni presenterade ordförandeskapet ett kompromissförslag för block 1 och block 2 (artiklarna 4 till 68 med undantag för artiklarna 38a till 41) i syfte att rådet fattar beslut om en allmän inriktning i dessa delar. Även om kompromissförslaget innehåller stora förbättringar kvarstår dock ett stort antal synpunkter från många medlemsländer, inklusive från Sverige. Sverige har framför allt fört fram starka synpunkter mot förslag som rör kontroll av fritidsfisket, bland annat eftersom förvaltning av fritidsfisket i första hand är varje medlemsstats ansvar. Ordförandeskapet kommer att lämna en lägesbeskrivning över var man står i förhandlingarna inför att nästa ordförandeskap tar över behandlingen av frågan.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Frågan om kontrollförordningen har varit föremål för överläggning i Miljö- och jordbruksutskottet den 11 juni 2019.

Fortsatt behandling av ärendet: Frågan om kontrollförordningen förväntas fortsatt behandlas under det tyska ordförandeskapet.

Faktoppromemoria: FaktaPM 2017/18:FPM132

Förordning om ändring av Östersjöplanen och Europeiska havs- och fiskerifonden

Ansvarigt statsråd: Jennie Nilsson

Förslagets innehåll:

I samband med Jordbruks- och fiskerådet den 14–15 oktober 2019 nådde rådet en politisk överenskommelse avseende fiskemöjligheterna för 2020 i Östersjön. Rådets överenskommelse bekräftades genom skriftlig beslutsprocedur den 29 oktober 2019 och rådets förordning (EU) 2019/1838 antogs. Rådets förordning innebär bl.a. att riktat fiske av östlig torsk fortsätter att vara förbjudet även under 2020 och att endast begränsade oundvikliga bifångster är tillåtna under 2020. Detta innebär en minskning av fiskemöjligheterna för torsk i östra Östersjön under 2020 med 92 procent jämfört med fiskemöjligheterna för torsk i östra Östersjön 2019. Förordningen innebär även omfattande sänkningar av fiskemöjligheterna för både torsk och sill i västra Östersjön under 2020 om 60 procent respektive 65 procent jämfört med 2019.

I samband med att rådet enades kring förordningen avseende fiskemöjligheter i Östersjön för 2020 ställde Östersjöländerna och kommissionen sig även bakom ett gemensamt politiskt uttalande avseende mildring av de socioekonomiska effekterna som följer av de omfattande fiskerestriktioner rådet enats om i Östersjön för 2020. Östersjöns medlemsstater erkände i det gemensamma uttalandet också behovet av skyndsamma och effektiva åtgärder för att hantera källorna till Östersjöns dåliga miljöstatus och grundproblemet för Östersjöns ekosystem. I det politiska uttalandet erkände Östersjöländerna även att om medlemsstater behöver anpassa flottkapaciteten för att hantera nedgången inom fisket så kommer de att lägga fram en handlingsplan avseende detta i enlighet med reglerna i den gemensamma fiskeripolitiken. Kommissionen uppmanas i

uttalandet också att föreslå åtgärder för att lindra de socioekonomiska effekterna av rådets politiska överenskommelse genom att bl.a. skyndsamt föreslå ändringar av nuvarande EHFF-förordning för perioden 2014–2020. Det gemensamma politiska uttalandet var en förutsättning för flera av Östersjöns medlemsstater att ställa sig bakom de omfattande fiskerestriktionerna i Östersjön för 2020, och förordningen och uttalandet är således att ses som ett paket.

Kommissionen presenterade därefter den 31 oktober 2019 ett förslag till förordning (KOM (2019) 564) som innebär ändringar i dels Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1139 innehållande en flerårsplan för torsk, sill/strömning och skarpsill i Östersjön, dels Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 208/2014 om EU:s havs- och fiskerifond för perioden 2014-2020, EHFF-förordningen. De föreslagna ändringarna av EHFF-förordningen 2014–2020 går ut på att återinföra möjlighet att stödja permanent upphörande av fiskeverksamhet genom skrotning när det gäller fiskare som är beroende av fiske efter östlig Östersjötorsk. Allmän stödmöjlighet till skrotning genom EHFF fasades ut 2017. Syftet med förslaget är att ge medlemsstaterna ett finansiellt verktyg för att uppnå balans mellan flottkapaciteten och fiskemöjligheterna och i förlängning skapa en hållbar förvaltning av fiskbestånden i Östersjön. Då inga nya medel tillförs EHFF i detta sammanhang är det nödvändigt att skapa flexibilitet för medlemsstaterna att omfördela vissa öronmärkta medel inom sina operativa program dock inte medel avsedda för kontroll och tillsyn samt datainsamling. De föreslagna ändringarna av den fleråriga planen för bestånden av torsk, sill/strömning och skarpsill i Östersjön, Östersjöplanen, innebär dels förslag om införandet av kapacitetsbegränsningar för fartyg som fiskar eller har fiskat efter östlig torsk, dels förslag avseende kontroll av fartyg med fiskemöjligheter för östlig östersjötorsk samt förslag avseende datainsamling för östlig torsk.

En kompromiss arbetades fram i rådet under det finländska ordförandeskapet hösten 2019. Kompromissförslaget innebär, helt i linje med det politiska gemensamma uttalandet vid rådsmötet i oktober 2019, en utvidgning av möjligheterna för skrotningsstöd till att även omfatta de fartyg som fiskat västlig torsk och västlig sill (och inte enbart fartyg som fiskat östlig torsk). Kompromissförslaget var även väsentligt förenklat och flera av de föreslagna åtgärderna avseende kontroll och datainsamling hade strukits då en majoritet av medlemsstaterna ifrågasatt att de skulle vara ändamålsenliga,

proportionerliga och kostnadseffektiva jämfört med nuvarande regelverk. Kommissionen har inte kunnat visa på motsatsen. Rådet, inklusive Sverige, ställde sig bakom en allmän inriktning med detta innehåll vid Jordbruks- och fiskerådet i december 2019.

Europaparlamentet fastställde Europaparlamentets inställning först under sensvåren 2020 varför inga trepartssamtal kunnat inledas mellan EU:s institutioner under det kroatiska ordförandeskapet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Frågan om ändring av Östersjöplanen/EHFF för 2014-2020 har varit föremål för information till Miljö-och Jordbruksutskottet den 12 december och samråd med EU-nämnden den 13 december 2019.

Fortsatt behandling av ärendet: Det har aviserats att trepartssamtal mellan EU:s institutioner kommer att inledas i början av juli 2020 under det tyska ordförandeskapet när det gäller frågan om ändring av Östersjöplanen/EHFF för 2014-2020.

Faktapromemoria: FaktaPM2019/20:FPM8.